

Etnosemiootiline teadustöö Ungaris

Ungaris võime etnosemiootiliste uuringute käivitumise paigutada 1960. aastate lõppu. Humanitaarteaduste (esmajoones filosoofia, keeleteaduse, esteetika ja filmiteaduse) esindajad alustasid sel perioodil erinevate kultuuriliste märgisüsteemide uurimist uue käsitusega. Mõned Ungari etnograafid võtsid algusest peale osa teadustevahelistest konverentsidest. Möödunud aastakümned annavad võimaluse püüdluste ja tulemuste ülevaatamiseks.

1980. aastate uuringute tutvustamise eel tahaksin aga juhtida tähelepanu mõnele mõttele ja tööle, mis kuuluvad ungari (etno)semiootika eelloo juurde. Harva mainitakse kahe maailmasõja vahelisi töid ja veel harvem räägitakse 19. sajandi või varasematest töödest, kuigi igal noorel uurimissuunal on vaja üles otsida oma teadusajaloolised juured. Järgnevas püüame seda teha ja meenutame seepärast mõnda üldküsimumstega tegelevat märgi- ja edastamisteoreetilist tööd, millel on sõnum ungari etnosemiootikale.

Eellugu

Semiootika ajalooa tegelevad uurimused juhivad lugeja vana euroopaliku arstiteaduse juurde, tõdedes, et arstiteaduslik märgiõpetus¹ kujunes välja haiguste sümptomeid kirjeldavast teadusest, oma esimese

¹ Voigt 1977a: 39, vt ka tema sissejuhatavat uurimust kogumikus Hoppál & Szekfű (1974: 10–13). Voigt (1986a: 394) on eraldi peatüki pühendatud ungari semiootika ajaloo kogu Euroopas tähtsale humanistile János Zsám-bokile (Johannes Sambucusile).

Etnosemiootika

Mihály Hoppál

<http://www.folklore.ee/ri/pubte/ee/sator/sator7/>

ISBN 978-9949-490-26-4

Tartu 2012

Trükis ilmunud: Mihály Hoppál. Etnosemiootika. SATOR 7.

Tartu 2008

Tõlge: Eda Pomozi

Korrektuur: Nikolay Kuznetsov

Toimetanud: Mare Kõiva, Asta Niinemets

Küljendus: Liisa Vesik

Kujundus: Andres Kuperjanov

HTML: Diana Kahre

Originaal:

Hoppál Mihály *Etnoszemiotika*

Debrecen 1992

Sarjas Sator 2008. a ilmunud eestikeelset trükist toetas Eesti

Kultuurkapital ja Eesti Folkloori Instituut, EKM FO, SF

0030181s08

E-raamatu valmimist toetas: EKRM04-29 Eesti keele,

kultuuri ja folkloori kasutusvaldkondade laiendamise ja folkloori

tutvustamine elektroonilistel infokandjatel.

© 2012 EKM Teaduskirjastus & Eesti Folkloori Instituut

EKM FO rahvausundi ja meedia töörühm